

hele molevitten i køleskab, når du ikke er på fisketur! Check jævnligt lagen. Begynder den at smage „mistænkeligt“, skal man straks smide den ud. For at give den optimale spredning i vandet er det ofte en fordel at bruge en boost baseret på flere opløsningsmidler med forskellige vægtfylde, vandopløselighed og „viskositet“ (stor viskositet = meget tyktflydende). Bruger man f.eks. en blanding bestående af „Oil palatants“, „Carpmino“ samt flavours, der har en lav viskositet eller er letopløselige i vand, vil man kunne opnå en „3-D spredning“ i både tid og rum. Olien vil altid flyde, hvilket giver et lokkende spor lodret op i vandsøjlen. Da der altid vil hænge vandopløselige duftstoffer fast på oliedråberene, vil en del af disse bliver båret op i vandet og spredt. Ved bunden vil der ydermere ske en spredning af de tunge og vandopløselige stoffer. Jo større viskositet, desto langsommere vil spredningen ske. Ved at have to vandopløselige boostingredienser med forskellig viskositet vil man dels kunne sikre hurtig spredning (f.eks. alkohol-baserede flavours), dels sikre en mere langtidsholdbar duftafgivelse koncentreret tæt omkring agnen (aminosyrer/Carpmino). Det samme princip kan selvfølgelig også anvendes, når der skal tilsættes duft- og smagsstoffer til agnene. Som nævnt i flavour afsnittet, skal man dog ydermere tage højde for selve agnens vandopløselighed og struktur, inden man bestemmer sig for den endelige blanding og dosering.

Der er dog mange andre måder end decideret „overflade boost“, som kan hjælpe med til at skabe en ekstra hurtig duftafgivelse fra krogagnen. En god måde at skabe bedre mulighed for at binde mere hurtiglækkende boost i agnen er at indsætte en „pop-up foam cylinder“ i boilien. Dette gøres ved at forbore agnen med et dertil indrettet bor i passende størrelse. Herefter kan man enten lade boosten trænge ind i skumcylinderen ved at dykke den i boost i et stykke tid. En anden måde at bruge foam til hurtig duftspredning er at indlejre en skumkugle eller miniballon inde i boilien og injicere boosten med en kanyle. Alternativt kan man indlejre f.eks. fiskeolie gelatinekapsler i boilien, der kan fås i bl.a. helseforretninger. Lækningen fra gelatinekapsler sker typisk noget langsommere end ved overflade boosting, fordi det tager et stykke tid for kapslen at blive opløst og sive ud igennem kanylehullet. Tilsvarende gælder for foam/bal-

lon, der er indlejret og omsluttet fuldstændig af boilie skallen. En anden måde at bruge gelatine kapsler er at montere dem på „Attracta-leads“. Langs siderne af loddet findes 2 fordybninger, der passer til gelatinekapsler. Disse fæstnes via en lille elastik til loddet, hvorefter man med en kanyle injicerer den ønskede flavour eller boost i kapslen. Når loddet lander på bunden, opløses kapslen, og smagsstofferne breder sig lokkende i vandet. Kapslerne kan selvfølgelig også indlejres i selve boilien, som beskrevet ovenfor.

Boosting kan grundlæggende bruges efter to principper. Booster man udelukkende krogagnen, er det for at fokusere fiskens opmærksomhed på denne for at få et hurtigt hug. Dette kan være særligt effektivt, når agnen er svær at se, f.eks. om natten, på stor dybde, uklart vand eller ved fiskeri i mudder. Tilsvarende er en hurtig duftspredning fra krogagnen en oplagt fordel, når der skal noget ekstra til at lokke fiskene til agnen, f.eks. i forbindelse med opportunistisk eller vinterfiskeri. Boostede krogagn kan have samme effekt som en agn, der skiller sig ud visuelt. Positivt i starten og negativt, når det efterhånden bliver gennemskuet.

Er fiskene sky overfor krogagn, der skiller sig ud fra de frie foderagn, kan man i stedet vælge at booste samtlige foderagn med det primære formål at lokke fiskene hen til fodringen som helhed.

Valg af krogagn

Selv om det ofte er en fordel at have samme krog- og foderagn, er det langt fra altid tilfældet. Valget af krogagn i forhold til foderagn bygger grundlæggende på 2 principper: 1) „Super-stimuli princippet“, hvor krogagnen skiller sig kraftigt ud fra resten af foderagnene med det formål at henlede karpens opmærksomhed på krogagnen, så den tages som en af de første agn på fodringen. 2) „Neutralitets-princippet“, hvor man tilstræber, at krog- og foderagn skal ligne hinanden mest muligt, både hvad angår duft og farve og form, så fisken tager krogagnen ved en „tilfældighed“, når den i god tro lapper de frie foderagn i sig.

Det første princip er efter min mening det mest indlysende at bruge, når man vil have hurtige resultater, f.eks. i forbindelse med fiskeri i jom-

fruelige eller medium hårdt fiskede vande, hvor fiskene endnu ikke har lært at blive bange for noget, der skiller sig ud. De mest effektive og brugte metoder til at få krogagnen til at skille sig ud fra foderagnene er enten at bruge en helt anden agn, en anden farve, fiske agnen pop-up eller boostet. Dette kan være en stor fordel, bl.a. fordi det ofte er svært at beregne en passende fodermængde i forhold til hvor mange fisk, der indfinder sig på pladsen - er der for meget foder, risikerer man, at fiskene ikke når til ens krogagn, inden de er blevet mætte eller mister interessen. Fanger krogagnen derfor fiskenes særlige interesse og opmærksomhed, inden dette tidspunkt eventuelt indtræder, er man godt stillet. Under alle former for fiskeri, selv i forbindelse med længere fodringer, vil man komme ud for fisk, der svømmer over foderet eller pladsen uden at være den mindste smule interesseret i at æde. Den bedste måde at få disse „strejfer“ til at tage agnen er uden tvivl en krogagn, der skiller sig så tilpas meget ud, at fisken ser den i forbifarten og falder for fristelsen til en ekstra godbid. Her er det nok især pop-ups og agn i kontrastfarver til bund og øvrige agn, der har størst chance for at blive taget. Det mest ekstreme inden for kontrastprincippet er nok lysrigs, som du kan læse mere om på side 120. Super-stimuli princippet er desuden den perfekte taktik til opportunistisk fiskeri, hvor det gælder om at skabe ekstra attraktion, når man ikke har en forfodring eller større fodring, der giver en forudgående interesse for at søge føde i området. Princippet indebærer dog ikke lutter fordele. Lige så snart fiskene begynder at associlere ting, der på den ene eller anden måde skiller sig ud med fare, vil det have den modsatte effekt og resultere i, at fiskene enten bliver skræmt af krogagnen eller blot undgår den. Dette princip er i øvrigt meget generelt. Jo mere krogagn, fodring, præsentation eller takler skiller sig ud enten visuelt, duft- eller berøringsmæssigt, desto hurtigere bliver det ofte taget. Til gengæld bliver bedraget som regel lettere gennemskuet med en knapt så langtidsholdbar effekt til følge. Agn, der skiller sig ud visuelt især i lyse farver, kan endvidere have den frustrerende ulempe, at de virker yderst lokkende på skaller og brasen. Er der store problemer med småfisk, vil jeg til enhver tid foretrække krog- og foderagn i neutrale eller mørke farver.

Bliver fiskene bange for superstimuli-agn, er der ikke andet at gøre end at gå i den modsatte grøft for at få fiskene til at tage agnene igen. Mens man med „super-stimuli agn“ både har gode chancer for at fange aktivt fødesøgende fisk og tilfældigt forbipasserende „nysgerrige“ fisk, har man med krogagn, der ikke skiller sig ud fra foderagnene, primært chance for at fange fisk, der har accepteret foderet og foderpladsen og er godt i gang med at æde. Hermed ikke sagt, at neutrale agn ikke kan blive taget i forbifarten. Chancen er bare ikke helt så stor som med superstimuli-agn.

Uanset, om man kører efter det ene eller det andet princip, kan det ofte svare sig at bruge en kritisk afbalanceret agn, da den altid vil være lettere at komme til at suge ind ved en fejltagelse. Når fisken æder på fodringen, vil den som regel tilpasse kraftigheden af sine sug til foderagnenes form, størrelse og vægtfylde, så den bruger mindst mulig energi under forageringen. Laver den et sug mod en krogagn, der er „vægtløs“ eller betydeligt lettere end alle de frie foderagn, klapper fælden. En anden udpræget fordel ved kritisk afbalancerede agn er, at de er som skabte til fiskeri over blød bund, da de synker så langsomt, at de lægger sig perfekt selv oven på det blødeste dynd.

Kritisk afbalancerede agn har dog også sine ulemper. Den mest udprægede er ved fiskeri på steder, hvor tonsvis af mindre fisk puffer rundt med agnen for at forsøge at gabe over den. Her vil en kritisk afbalanceret agn ofte kludre lettere end f.eks. en standard synkende agn - særligt hvis der er tale om lange krogtafser eller super sofistikerede hår og krogtafser. Det samme gør sig gældende med pop-ups. Bruger man en ultra kort tafs, er risikoen for kludder ikke så stor, men til gengæld risikerer man, at f.eks. skaller fejkroger sig selv mod loddet. Omvendt vil lange krogtafser mindske chancen for fejkrogning, og at loddet trækker agnen ned i muddret ved fiskeri på blød bund. Kritisk afbalancerede takler kan desuden, hvis fiskene svømmer en del rundt på pladsen for at checke sagerne ud, i uheldige tilfælde have en skræmmende effekt, fordi krogtafset som det eneste kan blive hvirvlet op ved tilfældige finnevift og derfor skille sig ud på en mistænkelig måde. Er fiskene nysgerrige, kan det dog også virke stik modsat og resultere i, at fisken snupper agnen først.

Fodringstaktik

I første omgang opdages fodringen, enten ved at fiskene ser den, eller ved at agnene afgiver lokkende duft og smag ud i vandet. Dette vil som regel være rigeligt til at stoppe forbipasserende fisk, men langt fra nok til at holde dem på pladsen. Skal fisken holdes på pladsen, kræver det selvfølgelig, at agnene smager og lugter lige så godt, som de ser ud! Når blot foderets udseende, duft og smag er i orden, vil det normalt være rigeligt til at skabe en „instant“ effekt, hvor fisken bliver stimuleret til at æde og i et begrænset tidsrum bliver i området. Det er en almindelig anerkendt økologisk teori, at hvis ernæringsmæssig profitabel føde findes i tilstrækkelig store mængder, vil det ikke kunne svare sig for fisken at bruge tid på dårlig eller for spredt føde. Det er lige præcis denne grænse imellem ikke selektiv og selektiv foragering, vi prøver at få fiskene til at overskride ved gennem længere tid at forfodre på et koncentreret område med agn af en relativt høj næringsværdi. På denne måde kan man skabe en kunstig „bulk feeding“ situation („preoccupation“), hvor fiskene vænnes til at komme på et bestemt sted og gå amok i ens foderagn. Jo mere rigt vandet er på naturlige fødeemner, desto mere skal der som regel til, for at fiskene overskrider denne tærskel og begynder at æde foderagnene med stor selektivitet. Ofte skal der urealistisk meget foder og ekstremt lange foderkampagner til for at skabe denne situation, hvilket kan være en svær balance, da man let kommer til at overfodre, uden at opnå det man ønskede! I ekstremt rige vande tager jeg ofte konsekvensen af dette problem og kører på det stik modsatte, nemlig opportunistisk fiskeri med super-stimuli agn og ekstremt begrænset fodring samt dappefiskeri eller andet. Er den naturlige føde i vandet meget jævnt fordelt og ikke særlig koncentreret, skal der ofte mindre til for at overskride selektivitetsgrænsen, hvilket bør afspejle sig i de foder mængder, man bruger. I denne type vand er det i øvrigt ofte lettere at skabe en god foderplads uden for naturlige ædeområder eller andre oplagte steder.

Selv om agn med et nogenlunde afbalanceret næringsindhold måske i nogle situationer vil gøre det lettere at skabe en „bulk feeding effekt“, er det langt fra nødvendigt. Samme effekt kan i mange tilfælde skabes selv med f.eks rela-

tivt næringsfattige partikelagn som majs eller kikærter. Selv om man kan være heldig at skabe en „bulk-feeding effekt“ ved en engangs megafodring, opnås effekten lettere ved at introducere masser af agn igennem længere tid.

Fisk, der foragerer ikke-selektivt, vil selvfølgelig også være til at fange. Selv om disse fisk måske generelt er lidt mere forsigtige, end fisk der bulk-foragerer selektivt på en bestemt fødekilde, vil det ofte være de ikke-selektivt foragerende fisk, der af nysgerrighed vil føle sig fristet af spontane småfodringer eller „nye“ iøjnefaldende agn, samt lader sig lokke ved forskellige former for opportunistisk fiskeri med yderst skræbete eller ingen fodringer. Dette betyder selvfølgelig ikke, at fisk, der går amok i en bestemt fødekilde, f.eks ikke kan fanges ved opportunistisk fiskeri eller på en anderledes agn langt fra. I sådanne situationer tages agnen dog næppe, fordi fisken er decideret nysgerrig eller går efter netop den ene agn, men snarere fordi den ryger med i farten ved en fejltagelse.

Selvom løsfodring er en af de mest effektive og brugte fodermetoder til karpfiskeri, kan grundfoder til tider forøge effektiviteten betydeligt. Dette skyldes blandt andet, at det giver en suveræn duftspredning, der let lokker karperne til. En god måde til at få foderet ned, uden at lokke for mange småfisk til, er ved at mase foderet ind i/omkring en „frame- eller in-line swimfeeder“ samt eventuelt placere krogagnen i kanten af foderklumpen. Denne metode kaldes populært „the method“ på grund af dens effektivitet og instant respons især hos karper. Hvordan man bedst komponerer sit grundfoder, kan du læse mere om i afsnittet om grundfodring. Forskellige løsfodringsmetoder er nærmere beskrevet i afsnittet om fodringsteknikker på kort-, medium- og langdistancen.

Fodringstidspunkter og mængder

Normalt foretrækker jeg at fodre et par timer inden den „naturlige ædeperiode“ typisk starter, så man ikke forstyrrer fiskene for meget i den bedste periode.

Hvor meget, der skal fodres, kan være utrolig svært at afgøre, da man sjældent er i den situation, at man ved præcis, hvor mange fisk, der er, eller vil komme, på pladsen. Er der tale om store nomadiske flokke, middelstore halvstationære grupper eller blot enkelte fisk, der trækker

rundt? Dette kan man kun afgøre, når man kender vandet godt og kombinerer sin viden med dagens observationer af fisk i området. Af andre ting, man bør gøre sig klart, inden man fodrer, er vejrudsigten. Er det sandsynligt, at karperne er i ædehumør de næste par dage? Generelt er jeg af den holdning, at det altid er bedre at fodre for lidt end for meget. Har man først overfodret, er det umuligt at gøre noget ved. Er der fodret for lidt, kan man derimod altid supplere op, hvis der er meget aktivitet, og flere fisk trækker ind på pladsen. Jo mindre foder, desto større statistisk chance for at fisken finder krogagnen. Omvendt skal der dog fodres nok til at holde på fiskene, og til at de ikke bliver mistænksomme overfor krogagnen. Jo flere frie foderagn fisken når at spise, uden at fælden klapper, desto mere tillid får de til foretagnet, og desto større bliver chancen for, at den i et øjeblik ubetænksomhed snupper krogagnen. Ligger der f.eks. 3 store boilies på bunden, er der relativt større chance for, at fisken gennemskuer krogagnen, end hvis der havde ligget 10. Fisker man efter denne taktik, kan mange små agn være en fordel, så fiskene ikke mættes, før de når over „tillidstærsklen“. En svær balancegang!!

I visse situationer kan det dog bedst svare sig at fodre meget på en gang, f.eks. hvis man skal sejle foderet ud eller ved forfodring igennem længere tid tilstræber at hjernevaske fiskene til at opsøge pladsen og æde ens foderagn.

Man regner med, at karper ved en optimal temperatur på ca. 20 grader typisk æder 2-5% af deres kropsvægt dagligt, hvilket svarer til, at en 10 kilos fisk spiser noget i retning af 2-400 gram på et døgn. Det er dog ikke nødvendigvis ensbetydende med, at karpen kan æde dette på én gang. Da fisken konstant fordøjer maden for at få plads til mere, og man sjældent kommer ud for mere end 2-3 udprægede ædeperioder i løbet af et døgn, er det nok ikke skudt helt forkert, hvis vi antager, at samme 10 kilos fisk sjældent æder meget mere end 75-200 gram pr. ædeperiode. Er vandet koldere, skal der naturligvis kompenseres for dette.

Da karper æder meget uregelmæssigt afhængig af bl.a. fødeforekomster, vejr og vind, er det svært at bruge disse tal direkte i afvejningen af, hvor meget foder man skal bruge. F.eks. ved man ikke, hvor meget fiskene har spist, inden de ankommer til ens egen foderplads. Disse grove

tal kan derfor kun bruges som en grov målestok for, hvor meget man maksimalt kan fodre med i forhold til ens formodning om fiskenes størrelse og antal. Et kvalificeret gæt er dog altid bedre end et fuldstændig tilfældigt skud i tågen. Da disse tal som understreget er, hvad fisken maksimalt spiser, plejer jeg at regne med f.eks. det halve for at være stensikker på ikke at overfodre.

Hvor tit, der skal forfodres, er i høj grad et spørgsmål om, hvor meget tid man har at bruge på sin forfodringskampagne. Lidt og ofte vil altid være bedre end store portioner på en gang. Fodring en gang dagligt er som regel passende, men skal man køre eller endnu værre cykle langt, vil fodring med dobbelt dose en gang hver anden dag være mere realistisk. Har man kun tid til at fodre hver 4-5 dag eller en gang om ugen, falder effektiviteten noget, men er formålet primært at introducere en ny agn, er det naturligvis bedre end ingenting. Da det er lidt surt at køre flere hundrede kilometer blot for at fodre, kan man i stedet for at køre regulære foderkampagner uden fiskeri, i stedet fiske et begrænset tidsrum hver gang man er der, og derefter kaste en ordentlig skovlfuld foder ud efter man har fisket.

Der er dog stor forskel på foderdoseringerne afhængig af, om det drejer sig om forfodring eller fodring lige inden eller under fiskeriet. Når man forfodrer for at vænne fiskene til at komme på pladsen og spise agnene, kan man sagtens gå helt op til, hvad fiskene spiser maksimalt pr. dag x det antal fisk, man regner med, findes i området uden de store problemer. Skulle fiskene blive mætte og forlade stedet, kommer de forhåbentlig tilbage og spiser senere. Kører jeg en længere fodring, plejer jeg som nævnt altid at trappe gradvist ned på doserne, indtil fisketidspunktet nærmer sig. Har man mulighed for i klart vand at sejle ud og se, hvor meget af foderet, der er blevet spist, vil det give én et værdifuldt tip om, hvor meget der skal fodres. Lige inden eller under fiskeriet plejer jeg altid at holde mig til den sikre side, og det er sjældent, at jeg fodrer med mere end sammenlagt 100-200 gr./pr. takel/dg, hvis jeg regner med, at der er f.eks. 5-10 større fisk i området. Er taklerne spredt over et stor område, bruger jeg ofte en anelser mere pr. takel. Dette inkluderer alt, hvad jeg måtte finde på at bruge af pellets, partikel-

agn og boilies. Er en stor del af foderet pellets, behøver man dog ikke at være helt så bange for at komme til at overfodre. Normalt supplerer jeg kun op med foder, efter jeg har fanget en fisk, eller der har være tydelig aktivitet på pladsen. Ligger taklerne godt spredt, og der kun er aktivitet et sted, skal man naturligvis kun supplere op her. Hvor meget, der løbende skal suppleres op, afhænger dog ikke kun af, hvor mange karper der måtte være på pladsen. Fisker man med uselektive agn, som f.eks. majs, skal man huske at tage højde for, at småfiskene spiser en del. Er bunden dyndet, vil man selv med store boilies desuden risikere, at skaller og lignende i deres iver efter at æde de alt for store boilies kommer til at puffe en vis procentdel ned i mudderet, så de bliver sværere for karperne at finde. Når man fodrer under selve fiskeriet, er det vigtigt at tage højde for, om man risikerer at skræmme fiskene. Skyder man f.eks. en regn af 25 mm boilies ud over foragerende fisk på 1 meter vand, er det garanteret, at de flygter skrigende væk. Jo dybere vand, desto mindre behøver man at tænke på dette. Er der f.eks. 4-5 meter dybt, kan man som regel skyde foder lige så tosset, man vil, uden at det har en skræmmeeffekt.

Hvordan man bedst undgår problemer med småfisk, har jeg været inde på flere steder, så det vil jeg ikke trampe mere i. Faktisk kan småfisk på pladsen i øvrigt ofte vise sig at være en fordel, da de kan have en udpræget tendens til at lokke større karper til. Det er et kendt fænomen blandt dyr, at de kopierer hinanden og udnytter de informationer, der ligger i, at andre foragerer, hvad enten det er artsfæller eller ej. Beslutter karperne sig for at æde, får småfiskeproblemerne som regel hurtigt en ende, da karperne på grund af deres størrelse let fortrænger de mindre fisk, hvis det passer dem. Det samme gør sig i øvrigt gældende, hvis en stime småkarper æder, og et par store dominante fisk kommer forbi.

En koncentreret fodring er som nævnt tit en god taktik, hvis man tilstræber „preoccupation“ og forsøger at opkoncentrere fiskene tæt på sin krogagn. Der kan dog være en del fordele ved at sprede foderet mere ud. Introduktions-, lokkespors- og flerpunktsfodringer er typiske undtagelser

Planlægger man en længere forfodring i et

vand, som aldrig har set f.eks. boilies eller bønner, er det ofte en god idé at starte med en „introfodring“ inden eller i starten af den periode, hvor der fodres op på selve foderpladsen. Foderet spredes jævnt tyndt langs typiske trækruter, foragerings- og opholdsområder samt andre strategiske steder rundt omkring i søen eller i nærheden af foderpladsen. På denne måde er man nogenlunde sikker på, at fiskene, uanset hvor i søen de befinder sig, vil passere foderagene og vænnes til at tage dem uden mistænksomhed. Jo tættere man kommer på fisketidspunktet, desto mere koncentrerer fodringen på den eller de valgte fiskepladser. Det sidste stykke tid fodres kun på fiskepladsen, og et par dage inden fiskeriet starter bruges mindre mængder af foder, så man ikke mætter fiskene alt for meget. Under selve fiskeriet bruges akkurat så meget foder, at det kan holde fiskene på pladsen.

En anden metode til at samle fisk fra større områder er ved at udlægge tynde lokkespor af varierende længde, som lokker fiskene hen til „hovedfodringen“. Fisker man f.eks. et stykke fra land, kan man ved at lægge et lokkespor ind til land „opsamle“ fisk, der afpatruljerer kanter og brinker. Hvis du har en hang til eskimoisk trommedans, er det smartest at starte fodersporet lidt væk fra stængerne, så fiskene ikke bliver skræmt, når de nærmer sig.

En anden situation, hvor det kan være fordelagtigt at lægge et foderspor, er ved fiskeri tæt på skrænter. Ved at lægge et tyndt lokkespor udefter på større dybder, får man en chance for at lokke fisk, der foragerer dybere langs skrænterne. Denne metode har givet mig masser af fisk, bl.a. i Canada, hvor jeg en uges tid havde et vildt fiskeri med dagsfangster på 20-40 karper over 7-8 kilo. Fiskene i større vande er ofte nomadiske, og et foderspor øger derfor chancen for at „opfange“ de trækkende flokke betydeligt. Sidst, men ikke mindst, er smalle passager, f.eks. mellem øer eller næs, et oplagt sted at lægge lokkespor for at stoppe forbipasserende fisk. Foderspor er dog også en god taktik selv i ret små vande.

Fisker du med flere stænger, er det tit nødvendigt at lave en bredere fodring for at undgå for meget kaos, når man kroger fisken. En foder taktik, jeg bruger meget, er trepunktsfodring diagonalt på dybdekurverne. Dette foregår ved at koncentrere fodringen på tre steder og forbin-

de disse med et tyndt lokkespor. Metoden er uhyre effektiv, særligt i ukendte vande eller ændrede vejrforhold, hvor det kan være svært at forudse på hvilke afstande og dybder, fiskene befinder sig. Begynder fiskene at hugge helt vildt på en bestemt dybde og afstand, kan man herefter koncentrere stænger og fodring om dette område, eventuelt gå over til kun at fiske en stang. Dette var en kammerat og jeg ude for i '94, hvor vi havde lavet et firepunkts diagonal fodring, som gik fra 10 meters afstand i venstre side til ca. 50 meter i højre side. Oprindeligt havde vi set fiskene længere ude, men det viste sig hurtigt, at fiskene kun huggede på kortdistancen. Da jeg gik over til at flådfiske „on the drop“ under et udhængende træ med blot en enkelt stang, fik jeg 4 karper over 10 kilo i de første fire kast. Uden denne form for fodring kunne der nemt have gået et pænt stykke tid, før vi havde opdaget fiskene, der på grund af det uklare vand, dybden og den hårde bund, selv på kortdistancen, var svære at se.

En anden fordel, der kan ligge i at fodre mere spredt, er, at fiskene i mange søer på grund af dårlige erfaringer ved, at en koncentreret bunke foder betyder fare. Er foderet derimod spredt

tyndt ud, er det langt sværere for karperne at gennemskue bedraget. Som altid er variation nøgleordet!

Løsfodres der over en skrænt, er det værd at bide mærke i, at runde boilies har en tendens til at rulle ned, mens irregulære agn, f.eks. partikelagn, typisk vil blive liggende, hvor de lander. Det samme gør sig naturligvis gældende i strømvand. Appropos løsfodring og strømvand er det tilsvarende en god idé at huske, at forskellige agn synker med forskellig hastighed - dels på grund af forskelle i massefylde, dels på grund af formen. En boilie synker næsten dobbelt så hurtigt som f.eks. majs. Kastes boilies og partikelagn ud det samme sted, skal der ikke meget fantasi til for at forestille sig, hvor meget foderet bliver spredt og adskilt, hvis man fisker i dybt og hurtigt strømmende vand. Det bedste er derfor at måle strømstyrken og agnens synkehastighed, så man kan beregne præcis, hvor foderet lander. I meget stærk strøm skal man endvidere tage højde for, at boilies kan rulle et godt stykke med strømmen, inden de „lægger“ sig fast.

PVA

PVA er et vandopløseligt materiale, der bruges til en læng række forskellige ting, blandt andet præcisionsfodring. Oprindeligt kom det frem som tråd, men fåes nu også på tape, pose og netform.

I PVA`ens barndom blev materialet primært anvendt til stringers, der i al sin enkelthed er 2-10 krogagn, f.eks boilies, der ved hjælp af en stringer nål („hæklenål“) er trådet på PVA`en. Stringeren bindes til taklet, hvorefter man kaster ud på fiskepladsen, hvor tråden opløses, så de nu frie foderagn ligger koncentreret med stor præcision omkring taklet. Intet mindre end en genial måde at sørge for maksimal attraktion omkring krogagnen - særligt i forbindelse med opportunistisk fiskeri uden forfodring af nogen art. For at give en ekstra hurtig duftspredning knækker jeg ofte et par stykker af boillierne, inden

de sættes på stringeren eller suppleres op med f.eks. et par pastakugler eller forborede pellets. Husk, at store tunge stringers afkorter kastelængden betydeligt, men i øvrigt giver en vis anti-tangle effekt, hvis de bindes til krogn. Stringeren bør dog kun bindes til krogn, hvis man er sikker på, at det ikke kommer til at gå ud over præsentationen. Fisker man f.eks over blød dynd, vil en stringer med 5 synkende boilies trække en kritisk afbalanceret pop-up ned i dyndet, som var den en klump beton. Vil man fiske med stringer over blød bund, er det derfor en fordel at montere et par store pop-ups til at „hæve og afbalancere“ stringer- og krogagn. For at stringeren opløses så hurtigt som muligt, er det vigtigt, at vandet får direkte kontakt med PVA`en. Denne effekt opnås bedst, når agnene er spredt godt ud på stringeren, f.eks. med

◀ *Krogtakel, agn og foder pakket ind i en PVA-pose. Posen lukkes ved at binde en knude med PVA-tråd rundt om toppen af posen/linen.*

ca. 1 centimeters mellemrum. Bruges normal tråd, er det svært at sprede agnene, uden at de klumper sammen i kastet. Den letteste måde at sprede dem på er at understøtte hver enkelt agn med en knude eller, endnu bedre, at bruge PVA-tape, der er designet til at holde agnene spredt uden at skulle lave knuder eller lignende. At agnene er spredt, ser desuden mere naturligt ud end en

Vil du sikre en ekstra hurtig duftspredning, er det en god idé at bruge knækkede boilies og pellets i PVA-posen.

„perlekæde“ af agn, der ikke tilnærmelsesvis ligner krogagnen. Vil du have, at agnene skal ligge ekstra naturligt, kan det være en god idé at fiske 2-3 stringere på taklet, så agnene ikke ligger på linie. Det er i øvrigt værd at bemærke, at temperaturen har stor indflydelse på, hvor hurtigt opløsningen foregår. Tager det 1 minut på en varm sommerdag, kan man roligt regne med 5 minutters opløsningstid om vinteren. Ønsker man at placere foderet ikke blot omkring, men lige oven i krogagnen, er PVA-poser eller net den bedste løsning. Særligt, hvis man fodrer med knækkede boilies, pellets eller „boilie krummer“ for at øge spredningen af smagsstoffer, er poser den bedste, og hvis man fisker langt ude, eneste løsning på problemet. Afhængig af taklets konstruktion og fiskesituationen kan man udover foderet enten vælge at proppe både lod og krogagn eller kun krogagnen ned i posen. Fisker man på en dyndet plads,

er sidstnævnte at foretrække, da loddet ellers trækker krogen ned i dyndet i nedslaget. Posen monteres lettest ved, at krog, agn og foder lægges ned, hvorefter posen samles og bindes omkring krogtalsen med et stykke PVA-tråd. Ønsker man en hurtig nedsynkning af agnen, bruges et PVA-net. Er foderagnene meget små, bruges en pose, hvor man presser så meget luft ud af posen som muligt. Tilovers blevne luftlommer fjernes ved at punktere posen. Fisker man derimod over „svævedynd“, er luft i posen en fordel, da det giver de bedste muligheder for en langsom nedsynkning af kritisk afbalancerede agn. Net og poser kan ved korte kast desuden monteres ved blot at stikke krogen igennem posen og kaste ud. PVA bruges ikke kun ved fodring, men også i forbindelse med anti-tangle sikring af diverse takler, f.eks. i forbindelse med grødefiskeri.

En fodringsteknik, jeg har brugt en del i forbindelse med opportunistisk nærdistancefiskeri eller fiskeri, hvor taklet lægges ud fra båd, er at fodre omkring agnen med kakaomælk. Hvorvidt man kan kalde det fodring, er nok et godt spørgsmål, attraktionsmiddel er måske mere passende. Ideen til dette kom oprindeligt, efter jeg mange gange havde observeret karpeaktivitet på steder, hvor enten jeg selv ved fjernelse af snags eller andre, f.eks. køer, havde trampet op i bunden og hvirvlet en masse mudder op. Karpene bliver simpelthen tiltrukket af ophvirvlet mudder, formentlig fordi de tror, at der er andre foragerende fisk og dermed også noget for dem at komme efter. Ved at hælde et par deciliter kakaomælk ud over taklet, får man den perfekte „muddersky“, der bliver hængende et godt stykke tid i vandet. Udover den visuelle effekt virker kakaoduftens også utrolig lokkende på fiskene. Nogenlunde samme effekt kan fås med normal mælk, omend det ikke ligner mudder særlig godt. Metoden er i øvrigt suveræn, hvis man i kraftig vind sejler takler ud uden markør, og vil fodre eksakt oven på taklet, inden man driver væk. Kastes en slat mælk samtidig med taklet, vil den hænge så lang tid i vandet, at man kan

sejle tilbage og fodre helt præcist, hvis man driver væk eller mister den nøjagtige pejling af, hvor taklet blev kastet.

Skulle man lave en hurtig opsummering på passende fodertaktikker, må det nok blive noget i retning af følgende - sparsom fodring: lave temperaturer eller pludselige temperaturfald, korte ture og opportunistisk fiskeri, få fisk og foragering enkeltvis eller i små grupper, store agn. Kraftigere fodring: Det samme, men med modsat fortegn.

Som det forhåbentligt er blevet ridset op igennem de sidste par sider, er fodring et vidt begreb. Mange forskellige fodringsteknikker kan være effektive, så længe man tilpasser sin fiske-teknik til det respons, man kan forvente fra fiskene. Dette gælder, hvad enten målet er almindelig tilvænning til agnen, opkoncentrering af fisk i et område, decideret „preoccupation“ eller blot hurtig „instant“ attraktion uden forudgående fodring. Groft skåret ud kommer krogagn fisket efter „neutralitets-princippet“ bedst til sin ret, hvis man med sin foderteknik - meget, koncentreret og ofte, tilstræber en „preoccupation-agtig“ forageringsform. Krogagn og præsentationer, der bygger på „super-stimuli princippet“,

egner sig perfekt til mere spredte fodringer og opportunistisk fodringsteknik. Der er selvfølgelig ingen regel uden undtagelser og slet ikke, når det gælder fodring. Det er med andre ord umuligt at give nogle stensikre guldkorn om, hvad der virker bedst hvornår. Den eneste måde at finde ud af det optimale i en given situation er selvfølgelig at prøve sig frem.....

Stationært eller opportunistisk fiskeri

Begreberne statistisk- opportunistisk- og dappefiskeri er selvfølgelig en både firkantet og flydende inddeling. Med „statisk“ menes normalt fiskeri, hvor man sætter sig ned og venter på, at fiskene skal hugge eller komme til en. Om det så skal tage dage eller uger! Selvom man ikke nødvendigvis ser fisk hele tiden, har man enten observeret fisk tidligere eller gætter på, at stedet må være det optimale under de givne omstændigheder. I mange situationer vil man komme ud for, at det bedst kan betale sig at luske rundt langs bredden og kaste til de fisk, man spotter, enten direkte eller indirekte. Dette kaldes normalt for opportunistisk fiskeri. Begge metoder kan dyrkes med alt lige fra tunge bundtakler over flådfiskeri til regulært kikmede med løsline. At bundfiskeri er beskrevet i kapitlet om statistisk fiskeri skyldes udelukkende, at det er den mest brugte metode til dette fiskeri. Begreberne hentyder udelukkende til, hvor mobil man er.

Balancegangen mellem hvornår man skal vælge det ene eller andet, kan være uhyggelig svært at gennemskue. At der ikke umiddelbart sker noget, er ikke altid ensbetydende med, at der er noget galt. Pakker man grejerne og flytter for meget, risikerer man, at fiskene i virkeligheden var i området, og alt, hvad man havde behøvet, var lidt tålmodighed. Vælger man i stedet at blive, risikerer man at sidde 10 dage uden et hug, mens karperne myldrer rundt i den nærmeste lille vig 50 meter væk..... Har man aldrig fisket ved søen, vil det være langt sværere at afgøre, hvad der vil være den bedste taktik under de givne omstændigheder. Har man gjort et solidt forarbejde i form af dybde- og bundmålinger samt lokalisering, vil man dog, med en veludviklet karpoid intuition, som regel være i stand til at træffe det rigtige valg.

Udgangspunktet for valg af metode og taktik

bør indlysende nok altid være at fiske, hvor fiskene er. Men er det nu så enkelt? Et er at se fiskene, noget andet er, om de foragerer eller kan forventes at komme til det på den givne plads. Tilsvarende bør man også overveje, om det overhovedet kan lade sig gøre at lande fisken, hvor de så end måtte æde eller opholde sig.

For at prøve at gøre en lang og kompliceret historie bare en smule overskuelig: Opportunistisk fiskeri kan ofte betale sig i vande med relativt mange fisk, der tit viser sig eller er til at spotte. Er man en trænet fisker, kender søen og har en idé om, hvor man skal finde fiskene hvornår, kan fiskeriet også være givende i søer med relativt få fisk.

Stationært fiskeri kan betale sig i de fleste søer, men særligt i søer hvor man meget sjældent ser fiskene. Har man hverken set fisk på pladsen eller haft nogen indikation af aktivitet i lang tid, kan det skyldes forkert agn, fodring eller præsentation. I så fald er det bare om at lægge hjernen i blød og holde stand, men prøve noget nyt. Virker dette heller ikke, er der en stor sandsynlighed for, at der rent faktisk ikke er fisk på pladsen...“The waiting game“ kan være en psykologisk dans på barberblade. Det bedste vil altid være at tænke sig om og have et standpunkt, til man tar` et nyt! Fisker man f.eks på en „statisk fodring“, kan man holde øjnene åbne og evt. gå en lokaliseringstur en gang imellem. Sker der intet på pladsen, er alt prøvet, og har man observeret foragerende fisk eller gunstige muligheder andre steder, er det bare med at rykke. Bliv aldrig slave af tung oppakning og bestemte metoder!

Har man 100% tillid til, at man har valgt den bedste plads, og at taktikken må være tålmodighed, indtil drømmefisken hugger, kommer valget af den optimale metode som det næste. Er fiskene relativt tæt på land på ikke alt for stor dybde, vil f.eks. flåd,- overflade- eller løslinefiskeri ofte være en suveræn metode. I mange vande skal man dog være glad, hvis man får et nap på en uge, og det siger sig selv, at bundfiskeri med dobbeltindikatorsystemer er det mest effektive i sådanne situationer. Bundfiskeriet giver desuden et væld af muligheder, som traditionelt flådfiskeri ikke kan hamle op med, blandt andet øget kastelængde og mulighed for bolt-taktikker med videre.